

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 486/2025-78

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Chorvátska 5, Bratislava, zastúpeného Mgr. Petrom Prezbruchom, advokátom, Školská 26, Šamorín, proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3Tpo/38/2025 z 2. júna 2025 takto

rozhodol:

1. Uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3Tpo/38/2025 z 2. júna 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa zaručené čl. 17 ods. 1, 2, 6 a 7 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1, 2 a 6 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo zaručené čl. 5 ods. 1 písm. b) a e) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3Tpo/38/2025 z 2. júna 2025 **zrušuje**.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** Krajský súd v Trnave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Krajský súd v Trnave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia **771,68 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavný súd uznesením sp. zn. III. ÚS 486/2025 z 19. augusta 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rozsahu namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva zaručeného čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu sp. zn. 3Tpo/38/2025 z 2. júna 2025 a v rozsahu namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2, 6 a 7, čl. 47 ods. 4, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 7 ods. 2, čl. 8 ods. 1, 2 a 6, čl. 37 ods. 4, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 listiny, ako aj práv zaručených čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. b), c) a e) a ods. 2 a 3 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b), c) a e) dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 3Tpo/38/2025 a jemu predchádzajúcim postupom. Vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol a návrhu na vydanie dočasného opatrenia nevyhovel.

2. Sťažovateľ v zodpovedajúcej časti ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd uznesenie sp. zn. 3Tpo/38/2025 zrušil

a) a aby prikázal krajskému súdu prepustiť ho z pozorovania v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Trenčín (ďalej len „nemocnica“) na slobodu, eventuálne pri nahradení väzby. *In eventum* navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu prepustiť ho z pozorovania v nemocnici a vziať ho do väzby alebo eventuálne,

b) aby prikázal Okresnému súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) prepustiť ho z pozorovania v nemocnici na slobodu, eventuálne pri nahradení väzby. *In eventum* navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu prepustiť ho z pozorovania v nemocnici a vziať ho do väzby.

3. V súvislosti s uznesením sp. zn. 3Tpo/38/2025 a jemu predchádzajúcim postupom sťažovateľ zároveň žiada priznať mu finančné zadost'učinenie a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

4. Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Dunajskej Strede, odboru kriminálnej polície, 1. oddelenia vyšetrovania sp. zn. ORP-112/X-VYS-DS-2025 z 26. februára 2025 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a zároveň bolo sťažovateľovi (v časti) s poukazom na § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona na tam uvedenom skutkovom základe. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia uplatnil sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry Dunajská Streda (ďalej len „okresná prokuratúra“) z 20. marca 2025 (ďalej len „uznesenie o zamietnutí sťažností“) s odkazom na § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá.

V ďalšom konaní bol sťažovateľ listom sp. zn. ORP-112/1-VYS-DS-2025 zo 17. apríla 2025 upovedomený, že jeho skutok bude ďalej právne kvalifikovaný ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona. Proti uzneseniu o zamietnutí sťažnosti podal sťažovateľ návrh na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku. O avizovanom návrhu bolo rozhodnuté uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/1 Pz 163/25/1000-17 z 26. júna 2025 tak, že uznesením o zamietnutí sťažnosti bol porušený zákon v ustanoveniach identifikovaných v uznesení generálnej prokuratúry. Generálna prokuratúra uznesenie o zamietnutí sťažnosti zrušila a okresnej prokuratúre prikázala, aby o veci znovu konala a rozhodla.

5. Sťažovateľ bol v danej veci vzatý do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 23Tp/10/2025 z 1. marca 2025 z dôvodu objektivizovaného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Okresný súd zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti predmetnému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením sp. zn. 6Tpo/19/2025 z 3. apríla 2025 zamietol. O nateraz poslednej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 23Tp/20/2025 zo 14. mája 2025 tak, že ju podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol, keďže dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku naďalej trval. Zároveň okresný súd s poukazom na § 80 ods. 1 písm. b) a c) a § 81 ods. 1 Trestného poriadku väzbu sťažovateľa nenahradil písomným sľubom, dohľadom probačného a mediačného úradníka a ani peňažnou zárukou. Proti tomuto uzneseniu uplatnil sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením sp. zn. 3Tpo/37/2025 z 27. mája 2025 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

6. Uznesením sp. zn. 25Tp/39/2025 z 15. mája 2025 okresný súd s poukazom na § 148 ods. 3 Trestného poriadku nariadil pozorovanie sťažovateľa v nemocnici, keďže na účel vyšetrenia jeho duševného stavu podľa názoru okresného súdu nepostačovalo ambulantné vyšetrenie. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola uznesením sp. zn. 3Tpo/38/2025 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá.

III.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v rozsahu, v ktorom bola ústavným súdom prijatá na ďalšie konanie, nesúhlasí s pozorovaním v nemocnici na účel vyšetrenia jeho duševného stavu (§ 148 ods. 3 Trestného poriadku). Vyšetrenie duševného stavu sa mohlo uskutočniť ambulantne, pričom sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na odborné závery. Nutnosť nariadenia ústavného pozorovania duševného stavu mala vychádzať z určitej sukcesie krokov, ktorá nebola rešpektovaná. Ak obvinený odmieta v súvislosti s ambulantným vyšetrením duševného stavu spolupracovať so znalcom, znalec by mal o uvedenom notifikovať orgán činný v trestnom konaní. Tento by mal obvineného na danú vec vypočuť a poučiť ho o možnosti nariadenia ústavného vyšetrenia duševného stavu. Ak takáto situácia trvá, vyžiada sa názor znalca, či je možné vyhotoviť znalecký posudok o duševnom stave obvineného zo všetkých dostupných podkladov obsiahnutých v spise. Len vtedy, ak znalec usúdi, že vyslovenie diagnostických záverov o duševnom stave obvineného nie je na základe popísaného možné, by sa malo pristúpiť k nariadeniu pozorovania duševného stavu obvineného v zdravotníckom zariadení (resp. ak je takáto osoba vo väzbe, tak v nemocnici). Sťažovateľ bol však „postavený“ pred hotový záver o pozorovaní v nemocnici a nemal možnosť sa

k uvedenému vyjadriť, resp. uviesť dôvody, pre ktoré nespolupracoval so znalcom. Nebol ani riadne poučený o možnosti nariadenia ústavného vyšetrenia a nevykonalo sa ani ambulantné vyšetrenie iným znalcom. Ďalej sťažovateľ popisuje správanie znalca skúmajúceho jeho duševný stav ambulantne, ktoré sa mu javilo nevhodné a malo mu prinášať mučivé útrapy, čo bolo dôvodom, pre ktorý so znalcom nespolupracoval. Pri uvádzanom úkone absentoval tlmočník, ktorý nebol prítomný ani pri skorších procesných úkonoch. Sťažovateľ slovenskému jazyku dostatočne nerozumie. Pozorovaním v nemocnici sťažovateľ prichádzal o možnosť jednotlivca v určitej sfére spoločenských vzťahov žiť podľa svojich predstáv bez zbytočných obmedzení, príkazov a zákazov ustanovených orgánom verejnej moci.

8. Aj námietka vzniku zbytočných prietáhov v postupe krajského súdu sp. zn. 3Tpo/38/2025 súvisí s vyšetrovaním sťažovateľovho duševného stavu. Ak by sťažovateľa efektívne vyšetril iný znalec ambulantnou formou, orgány činné v trestnom konaní už mohli disponovať znaleckým posudkom a uvažovať o ďalšom procesnom postupe. Namiesto toho bol sťažovateľ v čase uplatnenia ústavnej sťažnosti stále držaný v nemocnici, v dôsledku čoho je trestné konanie vedené neefektívne. K prietahom v konaní došlo aj v dôsledku nerešpektovania základného práva sťažovateľa na tlmočníka (v niektorých prípadoch aj na prekladateľa), keďže znalec vyšetrojúci sťažovateľa ambulantnou formou nemohol v dôsledku absencie tlmočníka úkon dokončiť.

IV.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

IV.1. Vyjadrenie krajského súdu:

9. Sťažovateľ sa pri ambulantnom vyšetrení odmietol podrobiť znaleckému skúmaniu, neodpovedal na položené otázky a nespolupracoval so znalcom ani potom, keď bol o účele znaleckého posudku riadne poučený (toto poučenie mu bolo preložené aj do vietnamského jazyka). Znalec následne informoval súd, že ďalšie skúmanie duševného stavu sťažovateľa je možné len v ústavných podmienkach, pričom konanie sťažovateľa môže byť prejavom duševnej poruchy. Tým boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie ústavného pozorovania sťažovateľa. Jeho námietky proti osobe znalca sú založené na subjektívnych tvrdeniach o údajnom nevhodnom správaní, avšak subjektívna nespokojnosť obvineného s osobou znalca nepostačuje na vylúčenie znalca, ak obvinený neuvedie konkrétne skutočnosti objektívne spochybňujúce nestrannosť alebo odbornosť znalca. Pokiaľ ide o námietku absencie tlmočníka, spisový materiál preukazuje, že sťažovateľ slovenskému jazyku rozumie. Krajský súd opätovne poukazuje, že sťažovateľ bol o účele znaleckého posudku poučený a toto poučenie mu bolo preložené do materčiny. Skutočnosť, že sťažovateľ neodpovedal na otázky, nebola dôsledkom absencie tlmočníka, ale vedomého rozhodnutia sťažovateľa nespolupracovať. Ani tvrdenia o prietahoch v konaní nie sú dôvodné, pretože prietahy možno prisúdiť štátu len vtedy, ak sú výsledkom nečinnosti alebo neefektívneho postupu štátneho orgánu. V danom prípade však nebolo možno vyhotoviť znalecký posudok ambulantným vyšetrením sťažovateľa z príčin na jeho strane, pretože sám odmietol so znalcom spolupracovať. Orgány činné v trestnom konaní, resp. súd na uvedené reagovali prijatím zákonného opatrenia prostredníctvom nariadenia ústavného pozorovania sťažovateľa. Preto nemožno hovoriť o vzniku zbytočných prietáhov v trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi.

10. Z uvedených dôvodov navrhuje krajský súd ústavnej sťažnosti nevyhovieť.

IV.2. Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ v podstatnom uvádza, že pred nariadením ústavného pozorovania v nemocnici nebol vypočutý. Tým prišiel o možnosť vysvetliť, prečo so znalcom identifikovaným v ústavnej sťažnosti nespocoval. K danej veci mohol byť vypočutý aj dotknutý znalec a následne mali súdy posúdiť, či nebude vhodné pred pozorovaním v nemocnici uprednostniť prirátie iného znalca. Avizovaným postupom mohol byť potrebný znalecký posudok vypracovaný skôr. Sťažovateľ pritom až do vykonania znaleckého skúmania a aj po ňom riadne spolupracoval so všetkými kompetentnými osobami. Znalec nerešpektoval útrapy sťažovateľa spôsobené pozitívnym laxatívm (keďže mal v deň znaleckého skúmania podstúpiť kolonoskopiu), nepustil ho na toaletu a kričal na neho. Nie je teda pravdou, že sťažovateľ sa vo vzťahu k nespokojnosti s osobou znalca obmedzil len na subjektívne a ničím nepodložené tvrdenia. Pokiaľ ide o ovládanie slovenského jazyka sťažovateľom, spisový materiál nemá schopnosť preukázať, na akej úrovni určitá osoba ovláda slovenský jazyk, pokiaľ sa v ňom nenachádza napríklad akreditovaným subjektom udelený diplom zo slovenského jazyka. Samotný podpis dokumentu, v ktorom je uvedené, že určitá osoba ovláda slovenský jazyk, nie je dostatočným dôkazom o tom, že to skutočne tak je.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti v rozsahu, v ktorom bola ústavným súdom prijatá na ďalšie konanie, je námietka porušenia referenčných kritérií uvedených v bode 1 odôvodnenia tohto nálezu uznesením sp. zn. 3Tpo/38/2025, resp. aj jemu predchádzajúcim postupom. Sťažovateľ vo všeobecnosti nesúhlasí s pozorovaním jeho zdravotného stavu ústavnou formou v nemocnici. V tejto súvislosti možno z ústavnej sťažnosti abstrahovať v podstate päť argumentačných okruhov. Podľa sťažovateľovho názoru nebola v danej veci dodržaná postupnosť krokov, ktorej vykonanie má predchádzať transformovaniu vyšetrovania duševného stavu z ambulantnej formy na ústavnú formu (i). Sťažovateľ tiež nesúhlasí s prístupom znalca, ktorý realizoval avizované ambulantné vyšetrenie (ii). Pri znaleckom vyšetrovaní absentoval tlmočník, ktorý nebol prítomný ani pri skorších procesných úkonoch, pričom sťažovateľova znalosť slovenského jazyka nie je dostatočná (iii). Pozorovaním v nemocnici sťažovateľ prišiel o možnosť v určitej sfére spoločenských vzťahov žiť podľa svojich predstáv bez zbytočných obmedzení, príkazov a zákazov ustanovených orgánom verejnej moci (iv). Napokon sťažovateľ prednáša námietku vzniku zbytočných prietahov v konaní, ktorým sa dalo zabrániť tak, že znalecké vyšetrovanie jeho duševného stavu by sa uskutočnilo prirátím iného znalca ambulantnou formou za prítomnosti tlmočníka (v).

13. Ochrana osobnej slobody nachádza v katalógu základných ľudských práv a slobôd nesporene jedno z najvýznamnejších miest. Keďže ústava v čl. 17 ods. 2 (resp. podobne listina v čl. 8 ods. 2 a dohovor v čl. 5) zakotvuje, že nikto nesmie byť pozbavený slobody inak, než z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, je mimoriadne dôležité, aby splnenie všetkých zákonom ustanovených podmienok pre obmedzenie tohto (základného) práva bolo skúmané zvlášť subtile a možnosti ich uplatnenia boli vykladané reštriktívnym spôsobom. Tento prístup je napokon v súlade s princípmi trestného konania, menovite so zásadou primeranosti, ktorá sa odráža v takom postupe orgánov činných v trestnom konaní, resp. súdov, ktorým sa zasahuje do základných práv

a slobôd len v prípade nevyhnutnosti [m. m. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2569/14 zo 16. apríla 2015 (ďalej len „III. ÚS 2569/14“)].

14. Sťažovateľovi je teda potrebné prisvedčiť, že reštriktívnej aplikácii § 148 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý je zákonným odrazom ľudsko-právnych garancií osobnej slobody, musí (zásadne) predchádzať výsluch obvineného, na základe ktorého by mali byť zistené dôvody, pre ktoré odmieta komunikovať s pribratým znalcom. Pre použitie tohto procesného opatrenia je zároveň potrebné získať odôvodnené stanovisko znalca, z ktorého je zrejmé, že bez pozorovania obvineného v nemocnici nemožno ustáliť spoľahlivé diagnostické závery. Z týchto dôvodov je potrebné trvať aj na tom, aby bol obvinený výslovne poučený o možnosti, že bude umiestnený v nemocnici, ak neposkytne súčinnosť s vypracovaním znaleckého posudku ambulantnou formou. Napokon, konajúci súd je povinný toto procesné opatrenie vyvažovať aj z pohľadu nevyhnutnosti vo vzťahu k povahe a závažnosti vyšetrovanej trestnej činnosti (m. m. III. ÚS 2569/14). Z odôvodnenia uznesenia sp. zn. 3Tpo/38/2025 však nevyplýva, že by všeobecné súdnictvo skúmalo naplnenie všetkých týchto materiálnych predpokladov aplikácie § 148 ods. 3 Trestného poriadku. Dôsledkom tohto postupu bolo nariadenie pozorovania v nemocnici bez náležitého objektivizovania primeranosti uvedeného obmedzenia sťažovateľových ľudských práv, a to aj s ohľadom na to, že jeho skutkovým dôvodom bol len jeden neúspešný a konfliktom poznačený pokus o menej invazívne ambulantné vyšetrenie znalcom. Z uvádzaných dôvodov ústavný súd vyhovel prvému okruhu sťažnostných námietok (bod 12 dôvodov tohto nálezu) a vyslovil porušenie práv sťažovateľa tak, ako to je objektivizované vo výroku 1 tohto nálezu.

15. Pokiaľ ide o ďalšiu sťažnostnú námietku, sťažovateľ vyjadruje nespokojnosť s prístupom znalca, ktorý mu mal počas vyšetrovania duševného stavu ambulantnou formou spôsobovať mučivé útrapy konkretizované v ústavnej sťažnosti. Uvedené útrapy však mal sťažovateľovi spôsobiť pribratý znalec, a nie všeobecné súdnictvo, ktoré sťažovateľ označil ako pôvodcu tvrdených zásahov do svojich základných práv a slobôd. Identifikácia odporcu je pritom súčasťou vymedzenia rozsahu ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný. Preto, keďže absentuje ústavne relevantná súvislosť medzi namietaným zásahom a odporcom označeným sťažovateľom, ústavnej sťažnosti v tejto časti nebolo možné vyhovieť (bod 5 výroku tohto nálezu).

16. V rámci nasledujúcej časti argumentácie sťažovateľ podotýka, že pri vyšetrowaní jeho duševného stavu ambulantnou formou chýbal tlmočník, ktorý nebol prítomný ani pri realizácii časovo predchádzajúcich procesných úkonov. Sťažovateľ tiež podotýka, že jeho znalosť slovenského jazyka nie je na takej úrovni, aby dokázal kvalifikovaným spôsobom komunikovať, resp. porozumieť realizovaným procesným opatreniam. Ani tejto časti ústavnej sťažnosti však nemožno vyhovieť. Ako už ústavný súd podotkol v bode 23 uznesenia sp. zn. III. ÚS 486/2025, sťažovateľ v priebehu trestného konania uviedol, že slovenský jazyk ovláda a tlmočníka nežiada napriek tomu, že je vietnamskej národnosti. V tejto súvislosti nepožadoval ani preklad listín. Poučeniam v slovenskom jazyku sťažovateľ rozumel a ďalšie vysvetlenie nepotreboval. Pri zadržaní sťažovateľ vypovedal bez problémov v slovenskom jazyku. Pred sudkyňou pre prípravné konanie na výsluchu pred rozhodnutím o vzatí do väzby sťažovateľ zopakoval, že slovenskému jazyku rozumie a ovláda ho, pričom neovláda len právne veci. To je pritom u osôb bez právnického vzdelania bežné. Po oboznámení sa so spisovým materiálom ústavný súd

nad rámec uvedeného podotýka, že spis obsahuje v slovenskom jazyku rukou písané listiny podpísané sťažovateľom, z ktorých nevyplýva deficit znalosti slovenského jazyka. Z týchto dôvodov ústavný súd nemá dôvod ani na tomto mieste nestotožniť sa so záverom, že sťažovateľ slovenskému jazyku dostatočne rozumie a po slovensky sa dokáže aj vyjadrovať. Preto ústavný súd uvedenej časti sťažnostnej argumentácie nepriznal procesný úspech (bod 5 výroku tohto nálezu).

17. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že prostredníctvom vyšetrovania duševného stavu ústavnou formou prišiel o to, aby mal v určitej sfére spoločenských vzťahov možnosť žiť podľa svojich predstáv bez strpenia zbytočných autoritatívnych opatrení. Podľa názoru ústavného súdu však ani táto sťažnostná línia nie je pozitívne dôvodná, a preto jej nebolo možné vyhovieť (bod 5 výroku tohto nálezu). Sťažovateľ neuvádza konkrétne a vecne špecifické dôvody, pre ktoré malo dôjsť k porušeniu korešpondujúcich referenčných noriem práve pozorovaním jeho duševného stavu v nemocnici. Pre ústavný súd vedený princípom prieskumnej racionality je v tejto súvislosti mimoriadne podstatné, že obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa (väzbou) bolo v uznesení sp. zn. III. ÚS 486/2025 kvalifikované ako ústavno-právne dôvodné. Sťažovateľ pritom v súvislosti s analyzovanou námietkou v bode 234 ústavnej sťažnosti aj výslovne odkazuje na inú časť ústavnej sťažnosti, ktorá dopadá práve na jeho väzobné stíhanie. Povedané inak, obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa bolo dôvodné a aj v prípade, ak by bol jeho duševný stav vyšetrovaný ambulantne, stále by sa tak dialo pri jeho trestnom stíhaní vo väzbe, a teda bez možnosti rozvíjať spoločenské vzťahy tak, ako by to bolo možné v prípade, ak by bol trestne stíhaný na slobode.

18. Napokon sťažovateľ prednáša námietku vzniku zbytočných prietáhov v trestnom konaní ako celku. Avizované prietahy nemuseli podľa sťažovateľa vzniknúť, ak by sa jeho duševný stav vyšetroval ambulantne iným znalcom za súčasnej prítomnosti tlmočníka. Neuniklo však pozornosti ústavného súdu, že v rozsahu tejto dôvodovej línie malo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa len postupom, resp. rozhodnutiami všeobecných súdov v súvislosti s nariadením pozorovania duševného stavu sťažovateľa v nemocnici. Inak povedané, sťažovateľ neatakuje prietahy v samotnom procese rozhodovania o nariadení jeho pozorovania v nemocnici, ale argumentuje, že nariadenie pozorovania v nemocnici bolo nesprávne, a ak by k nemu nedošlo, ale využila by sa sťažovateľom preferovaná ambulantná forma, tak by sa skrátilo trestné konanie ako celok v jeho prípravnej fáze. Na ten účel však nepostačovalo v sťažnostnom petite identifikovať ako zásah avizovaný postup, resp. rozhodnutia všeobecných súdov, pretože takto, pre ústavný súd záväzným spôsobom, tvrdený štátno-mocenský zásah trval od 13. mája 2025 (keď bol okresnému súdu predložený návrh prokurátora na pozorovanie sťažovateľa v nemocnici, pozn.) do 2. júna 2025 (keď krajský súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu sp. zn. 25Tp/39/2025, pozn.). Poukazované konanie tak trvalo na dvoch stupňoch celkom 20 dní. Okresný súd pritom rozhodol o návrhu už na prvý pohľad bez zbytočných prietáhov, teda po 2 dňoch od jeho doručenia (15. mája 2025). Sťažovateľ odôvodnil sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 25Tp/39/2025 podaním z 24. mája 2025, pričom krajský súd rozhodol o tejto sťažnosti už 2. júna 2025, teda po 9 dňoch od jej odôvodnenia. Takéto konanie všeobecných súdov už na prvý pohľad neevokuje vznik zbytočných prietáhov, pretože vo vzťahu k dĺžke prípravného konania ako celku nejde o podstatný príspevok. Ani nedostatok tlmočníka nemohol spôsobovať tvrdené prietahy, pretože, ako už ústavný súd uviedol v bode 16 dôvodov tohto nálezu, sťažovateľ slovenskému jazyku podľa priloženého spisu dostatočne rozumie. Z uvádzaných dôvodov ústavný súd nevyhovел ani tejto časti sťažnostnej argumentácie (bod 5 výroku tohto nálezu).

19. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sumarizuje, že uznesením sp. zn. 3Tpo/38/2025 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 17 ods. 1, 2, 6 a 7 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 6 listiny, ako aj jeho práva zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. b) a e) dohovoru. Preto ústavný súd uvádzanej časti sťažnostnej argumentácie priznal procesný úspech a uznesenie sp. zn. 3Tpo/38/2025 zrušil (body 1 a 2 výroku tohto nálezu). Keďže ústavný súd nezistil nijaké nedostatky v postupe krajského súdu, ktorý predchádzal vydaniu uznesenia sp. zn. 3Tpo/38/2025, v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu). Ústavný súd nevyhovel ústavnej sťažnosti ani v rozsahu namietaných referenčných kritérií uvádzaných v čl. 16 ods. 1, 2 a čl. 19 ods. 2 ústavy, čl. 7 ods. 1, 2 a čl. 10 ods. 2 listiny, čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2 a 3 a čl. 8 dohovoru s poukazom na dôvody uvedené v bodoch 18 až 21 tohto nálezu pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom a rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a zmienenými referenčnými ustanoveniami (bod 5 výroku tohto nálezu). Napokon, ak ide o referenčné kritériá zakotvené v čl. 46 až čl. 50 ústavy, čl. 36 až čl. 40 listiny, resp. čl. 6 dohovoru, ústavný súd podotýka, že tieto ustanovenia sú v trestných veciach aplikovateľné v zásade len na rozhodovanie o oprávnenosti trestného obvinenia vzneseného proti konkrétnej osobe, t. j. na konanie a rozhodovanie vo veci samej, kým na rozhodovanie vo veci predbežného obmedzenia osobnej slobody je aplikovateľná špeciálna úprava obsiahnutá v čl. 17 ústavy, čl. 8 listiny, resp. čl. 5 dohovoru. Označené články ústavy, listiny a dohovoru zahŕňujú všetky základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení. Preto nebolo možné vyhovieť ani námietke porušenia týchto referenčných kritérií (bod 5 výroku tohto nálezu).

20. V súvislosti s návrhom sťažovateľa na vydanie príkazu na prepustenie z pozorovania v nemocnici na slobodu ústavný súd konštatuje, že takýto príkaz by prichádzal do úvahy iba v prípade, ak by sa sťažovateľ stále nachádzal vo nemocnici (teda pokiaľ sa pozorovanie v nemocnici napríklad medzičasom nezmenilo na výkon väzby). Vzhľadom na to, že ústavný súd už v procese prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti dopytom na Ústrednej evidencii väzňov z 11. augusta 2025 zistil, že sťažovateľ bol ešte pred prijatím časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie (15. júla 2025) prevezený z pozorovania v nemocnici na výkon väzby do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava (bod 46 uznesenia sp. zn. III. ÚS 486/2025), ústavný súd sa už touto časťou petitu ústavnej sťažnosti nezaoberal (bod 5 výroku tohto nálezu).

21. Napokon, ústavnou sťažnosťou sa sťažovateľ domáhal aj vydania príkazu všeobecným súdom konať bez zbytočných prietáhov. Keďže ústavný súd ani tejto časti sťažnostnej argumentácie nepriznal pozitívnu ústavno-právnu relevanciu, ani touto požiadavkou sa už nebolo možné zaoberať (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Finančné zadosťučinenie a náhrada trov konania

22. Sťažovateľ si v bode 242 písm. b) ústavnej sťažnosti v rozsahu argumentácie, ktorú ústavný súd v súvislosti s držaním sťažovateľa v nemocnici na účel vyšetrovania jeho duševného stavu považoval za čiastočne dôvodnú, uplatnil proti všeobecnému súdnictvu aj nárok na finančné zadosťučinenie 2 000 eur. Táto suma podľa názoru sťažovateľa reflektuje zásah do poukazovaných referenčných kritérií a jeho následky.

23. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo, a to spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. III. ÚS 435/2023, III. ÚS 81/2024).

24. Zohľadňujúc predovšetkým charakter a intenzitu porušenia sťažovateľom označených práv, dospel ústavný súd k záveru, že priznanie finančného zadosťučinenia je v okolnostiach veci sťažovateľa žiaduce. Ústavný súd preto podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 1 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu), pričom vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu). Pri rozhodovaní o výške finančného zadosťučinenia prihliadal ústavný súd na to, že ústavnej sťažnosti bolo vyhovené pre nesplnenie procesných požiadaviek pre nariadenie pozorovania sťažovateľa v nemocnici, ako aj na skutočnosť, že ústavný súd priznal meritórny úspech len parciálnej časti argumentácie súvisiacej s vyšetrovaním duševného stavu sťažovateľa ústavnou formou a vo zvyšku ústavnej sťažnosti nevyhovel.

25. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu krajský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde sčasti nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom (bod 4 výroku tohto nálezu). Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti v rozsahu, v ktorom jej bolo čiastočne vyhovené 2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur) predstavuje 771,68 eur. Vo zvyšnej časti (časti VIII.C a VIII.D petitu ústavnej sťažnosti) ústavný súd požiadavke sťažovateľa na náhradu trov konania nevyhovel, pretože v rozsahu tam uvádzanej argumentácie nebola ústavná sťažnosť uznesením sp. zn. III. ÚS 486/2025 prijatá na ďalšie konanie, resp. jej pri meritórnom prerokovaní nebolo vyhovené (bod 5 výroku tohto nálezu). Za podanú repliku ústavný súd sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania, keďže sťažovateľ o to v replike nežiadal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2025

Robert Šorl
predseda senátu